

VISO Årsrapport 2023

April 2024

VISO Den nationale Videns- og
Specialrådgivningsorganisation

VISOS KERNEOPGAVE

VISO bistår kommuner, borgere og kommunale, regionale og private tilbud med viden og vejledende specialrådgivning i de mest specialiserede og komplicerede sager på det sociale område og specialundervisningsområdet. VISO bistår også kommuner med vejledende udredning af borgere og yder bistand til kommunens udredning. VISO indsamler og formidler viden for at styrke rådgivnings- og udredningsarbejdet og den sociale praksis i kommuner og tilbud.

LEVERANDØRNETVÆRKET

VISOs rådgivningsforløb varetages i samarbejde med et landsdækkende netværk af ca. 90 højt specialiserede leverandører i kommunalt, regionalt og privat regi. Specialisterne leverer rådgivning, udredning og vidensarbejde.

VISOS FAGLIGE BESTYRELSE

VISOs faglige bestyrelse har bl.a. til opgave at vurdere og komme med forslag til prioritering af VISOs indsatsområder og rådgive Social- og Boligstyrelsens direktør om VISOs faglige virksomhed.

Formanden er Anette Laigaard.

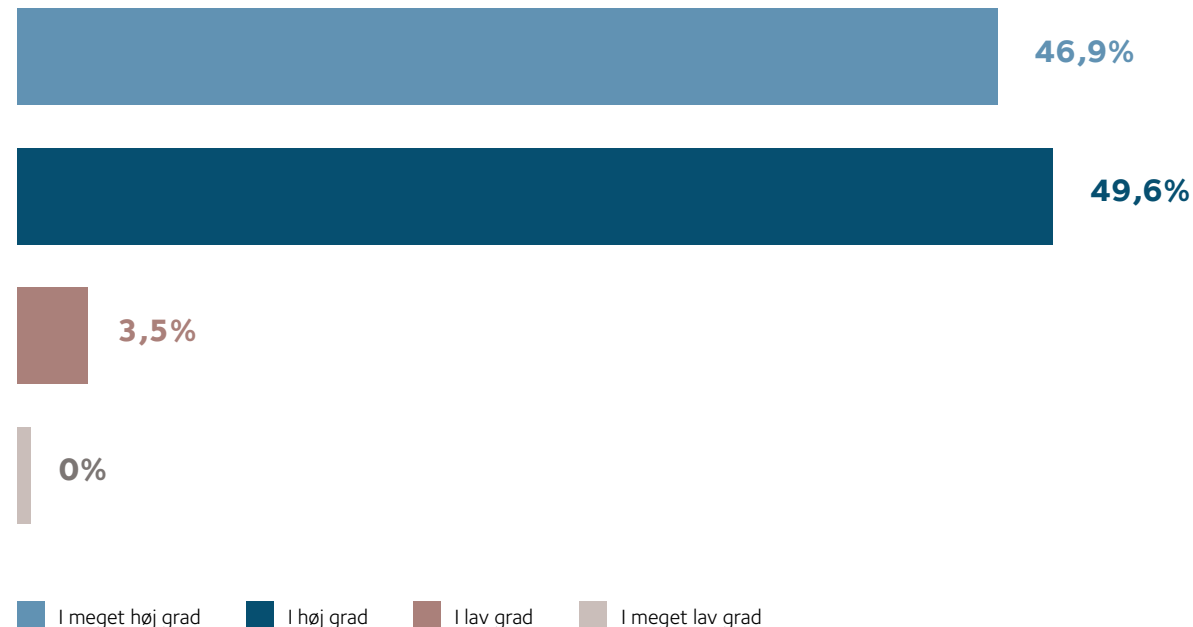
VISOS ØKONOMI

	2021	2022	2023
Bevilling på finansloven (mio. kr.)	140,1	142,0	149,8
Forbrug (mio. kr.)	137,4	112,3	130,1
Procentvis forbrug af bevilling	98,1 %	79,1 %	86,8 %

KOMMUNE SURVEY

VISO udsender hvert år en rundspørge til alle kommuner for at få en pejling af deres oplevelse af og tilfredshed med VISOs ydelser. I 2023 modtog VISO besvarelser fra 90 ud af 98 kommuner.

I HVILKEN GRAD OPLEVER I, AT VISO TILBYDER DET, I HAR BEHOV FOR?

KOORDINERING AF SPECIALRÅDGIVNING (KAS)

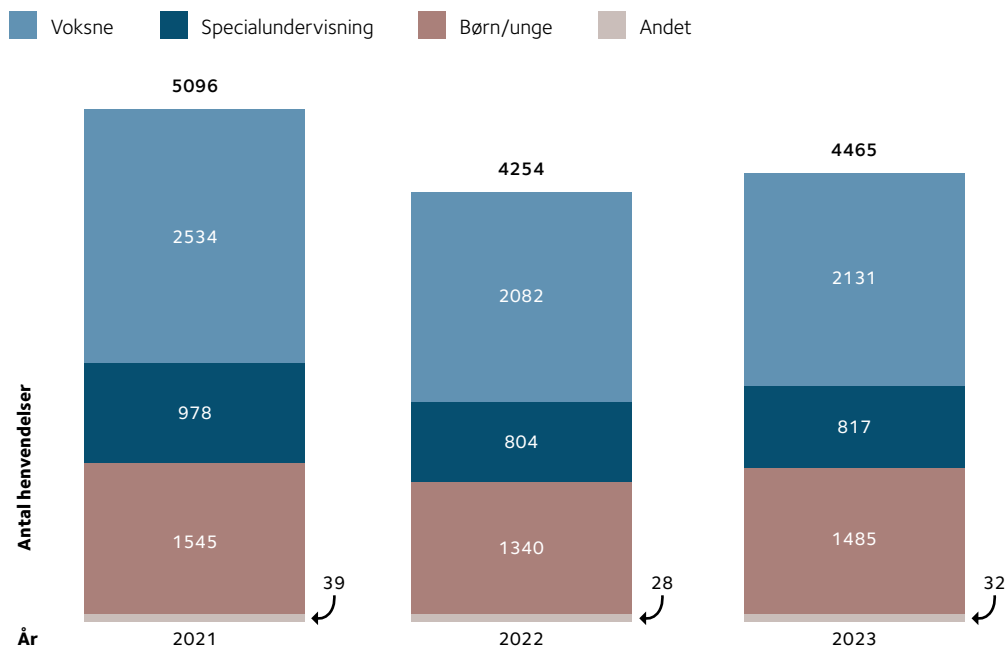
VISO har til opgave at koordinere den mest specialiserede specialrådgivning (KaS) om syn, høretab, døvblindhed, epilepsi samt førskolebørn med svære kommunikative, sociale, udviklingsmæssige eller motoriske vanskeligheder.

KaS-leverandørerne modtog 3744 henvendelser i 2023. Det er 476 færre end i 2022, hvilket er et fald på 11 pct.

	2021	2022	2023
Antal henvendelser	4.211	4.220	3.744
Forbrug (mio. kr.)	105,8	105,6	111,9

HENVENDELSER

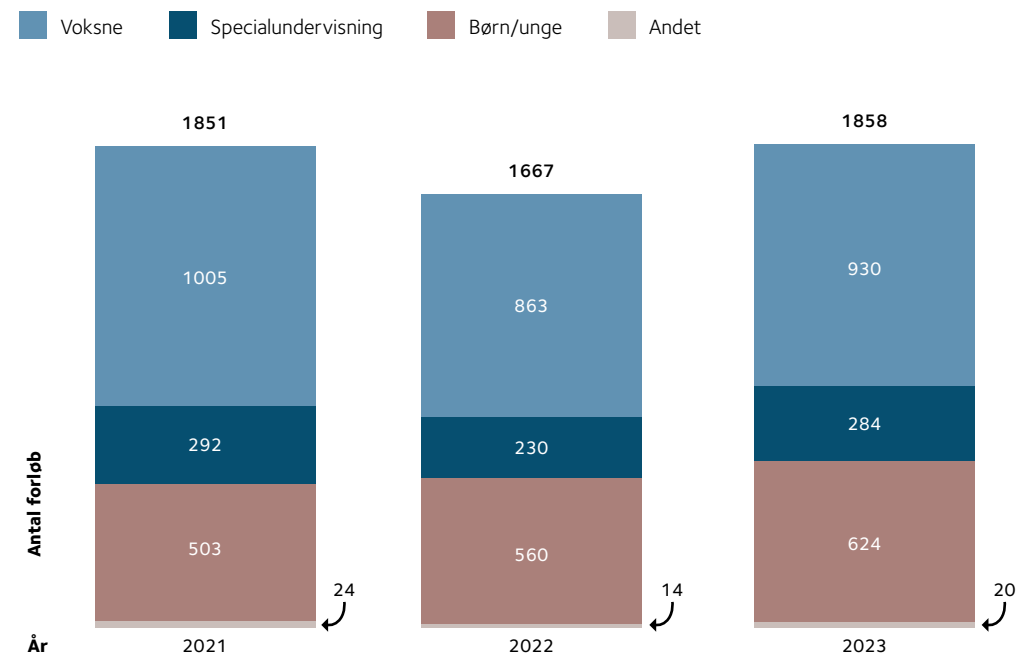
Antal henvendelser fordelt på hovedgrupper

I 2023 modtog VISO 4465 henvendelser. Det er 211 flere end i 2022, hvilket er en stigning på fem pct.

RÅDGIVNINGSFORLØB

Antal rådgivningsforløb fordelt på hovedgrupper

I 2023 igangsatte VISO 1858 rådgivningsforløb. Det er 191 flere end i 2022, hvilket er en stigning på 11 pct.

TEMADAGE

VISO har i 2023 afholdt to rækker af temadage om henholdsvis demens og dagligdagens dilemmaer samt børn og unge med massivt skolefravær og autisme. Der blev afholdt 3-4 temadage for hvert tema i landets største byer. Temadagene henvendte sig til fagpersoner og VISO oplevede stor efterspørgsel på at deltage.

I forlængelse af temadagene udbydes temaforløb på de to områder. Temaforløb består af 2-3 formidlings-sessioner, som er tilrettelagt på forhånd af VISOs specialister, og som gennemføres lokalt hos den enkelte kommune eller tilbud. Herudover har VISO i 2023 gennemført to temadage om autisme og belastningsreaktioner i forlængelse af temadage afholdt i 2022 og fem workshops om selektiv mutisme for fagpersoner og forældre. Efterspørgslen på disse temadage var også stor.

MÅLGRUPPER

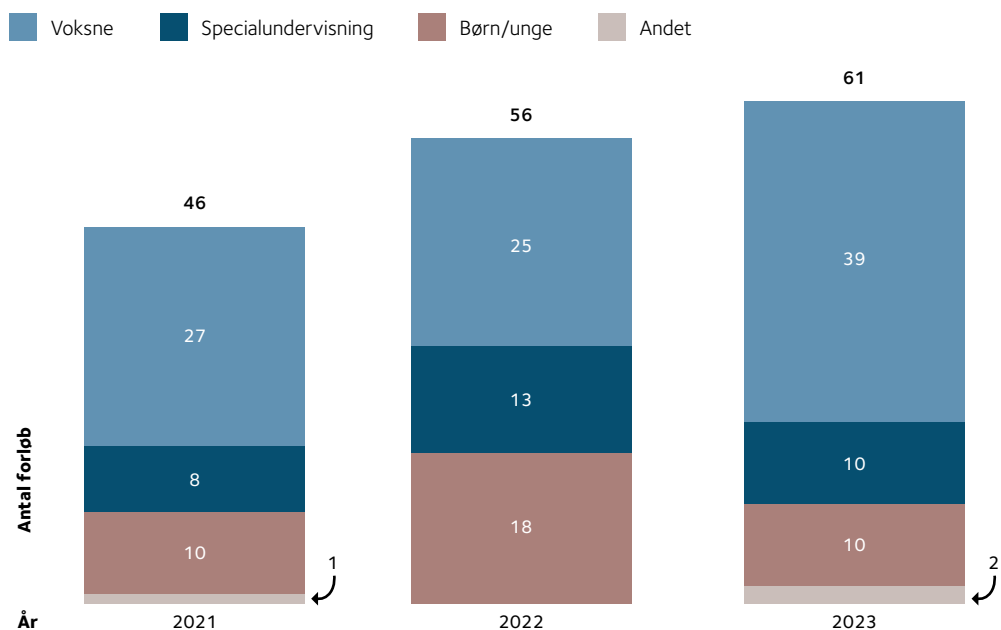
VISO registrerer i næsten alle rådgivningsforløb, at borgerne har problemstillinger, som omhandler flere målgrupper.

De 10 oftest registrerede målgrupper i 2023 var:

- › Autismespektrumforstyrrelse
- › Omsorgssvigt
- › Udviklingshæmning
- › Skolefravær
- › Udadreagerende adfærd
- › Stressbelastning
- › Opmærksomhedsforstyrrelse
- › Social isolation
- › Angst
- › Kommunikationsnedsættelse

GRUPPEFORLØB

VISO tilbyder også rådgivning, når en kommune eller et tilbud har brug for at løfte kompetenceniveauet og kvalificere indsatsen i forhold til en gruppe af borgere med nogenlunde ensartede problematikker.

I 2023 var der 61 forløb. Det er fem flere end i 2022, hvilket er en stigning på ni pct.

RAPPORT OG REDSKABER

VISO har I 2023 udgivet følgende rapporter og redskaber:

- ▶ **Indsats til personer med udviklingshæmning og problematisk rusmiddelforbrug. Kerneelementer i støtte- og behandlingsindsatsen.**
Udarbejdet af Metodecentret i samarbejde med Social- og Boligstyrelsen
- ▶ **Høretab og pragmatiske færdigheder hos førskolebørn (4-6 år).**
Udarbejdet af VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
- ▶ **Virksomme indsatser til børn og unge med autisme og/eller ADHD - En videnskortlægning.**
Udarbejdet af VIVE - Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd
- ▶ **Inspirationskatalog: Selektiv mutisme - hvordan møder vi den?**
Udarbejdet af Langagerskolen, Aarhus Kommune i samarbejde med Taleinstituttet & Hjerneskadecenter Nordjylland (VISS)
- ▶ **Selektiv mutisme - interventioner til, hvordan stemmen genvindes.**
Udarbejdet af Taleinstituttet & Hjerneskadecenter Nordjylland (VISS) i tæt samarbejde med Langagerskolen, Aarhus Kommune
- ▶ **Tjeklister til forebyggelse af udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning.**
Udarbejdet i samarbejde med Pihl Inklusive

VISO-KONFERENCEN

VISO afholdte VISO-konferencen d. 5 december 2023, hvor psykolog Rikke Høgsted, digter Casper Eric og speciallæge Imran Rashid holdt hovedoplæg. Der var 746 deltagere på konferencen.

Konferencen i 2023 var den sidste i dette format.

VIDEN FRA VISO

I 2023 videreførte og igangsatte VISO en række vidensprojekter, som har til formål at indsamle og formidle anvendelig viden til kommuner og kommunale, regionale og private tilbud.

HØRETAB OG PRAGMATISKE FÆRDIGHEDER HOS FØRSKOLEBØRN (4-6 ÅR)

VISO har i 2023 i samarbejde med Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (VIVE) udgivet et katalog, som giver inspiration til, hvordan børn med høretab kan støttes i udvikling af deres pragmatiske færdigheder i et pædagogisk læringsmiljø i dagtilbud. De pragmatiske færdigheder er vigtige, fordi de er afgørende for børns socioemotionelle udvikling og for, at børnene kan etablere succesfulde interaktioner og relationer med andre.

Kataloget indeholder information og vejledning til logopæder i kommunernes pædagogisk-psykologiske rådgivning (PPR), som via dagtilbuddene arbejder med målgruppen. Kataloget bygger på en opsamling af forskning i perioden 2012-2022 om pragmatiske færdigheder hos førskolebørn med høretab, herunder faglitteratur, samt bidrag fra VISOs leverandører med mange års praksiserfaring på høreområdet.

[Udgivelsen kan hentes her](#)

PRAKSISFORTÆLLINGER OM SÅRBARE BØRN OG UNGE

VISO indledte i 2023 et projekt om praksisfortællinger, der skal styrke pædagogisk handlekompetence i arbejdet med sårbare børn og unge. Praksisfortællingerne er i forskellige formater målrettet lærere, pædagoger, PPR-psykologer og socialrådgivere og skal udfolde gode eksempler på praksiserfaringer fra VISO-specialister. Det gælder inden for områderne medfødt hjerneskade, autisme, opmærksomhedsforstyrrelser, socialt sammensatte problemer og svære, komplekse psykiske vanskeligheder. Målsætningen for praksisfortællingerne er, at de kan danne baggrund for faglig refleksion og pædagogisk handlemod i arbejdet med at styrke udvikling og trivsel hos målgruppen.

Projektet forventes afsluttet inden udgangen af 2024. Produkterne fra projektet udgives på VISOs hjemmeside og forventes formidlet på temadage eller temaforbud.

[Læs mere om projektet her](#)

NÅR BØRN OG UNGE FORTÆLLER OM VOLD OG SEKSUELLE OVERGREB

VISO indledte i 2023 et samarbejde med SISO – Videnscenter for sociale indsatser ved vold og seksuelle overgreb mod børn – og VIVE om at undersøge børns erfaringer med at fortælle om overgreb, og deres oplevelse før, under og efter, at overgrebet er blevet håndteret som en sag i kommunen. Forskning peger på, at børns og unges oplevelser med vold og seksuelle overgreb sent eller aldrig kommer til myndighedernes kendskab. Undersøgelsen vil munde ud i en rapport, som bygger på tidslinjeinterviews med børn og unge, der har oplevet vold eller seksuelle overgreb i hjemmet.

Rapporten forventes at udkomme i foråret 2024.

DIALOGREDSKAB OM UDVIKLINGS- HÆMNING OG UDADREAGERENDE ADFÆRD

VISO udgav i 2023 et nyt dialogredskab til at forebygge og mindske udadreagerende adfærd hos personer med udviklingshæmning. Redskabet består af otte tjeklister og er baseret på faktorer, som VISO fra en tidligere vidensafdækning ved, har afgørende betydning for at styrke trivsel og mindske udadreagerende adfærd. Tjeklisterne kan fx benyttes på teammøder eller i forbindelse med supervision til at komme omkring alle relevante forhold og iværksætte de rette tiltag.

PODCAST OM FØLGEVIRKNINGER AF RUSMIDLER I GRAVIDITETEN

VISO og Handicap-kontoret i Social- og Boligstyrelsen udgav i maj 2023 en podcast-serie på tre afsnit om følgevirkninger for barnet, hvis en mor bruger rusmidler under graviditeten. Serien er baseret på to forløbsbeskrivelser om hhv. børn med følgevirkninger og gravide med skadeligt rusmiddelforbrug, som Social- og Boligstyrelsen udgav i 2022.

VIDENSKORTLÆGNING OG NATIONALE ANBEFALINGER OM ADHD OG AUTISME HOS BØRN OG UNGE

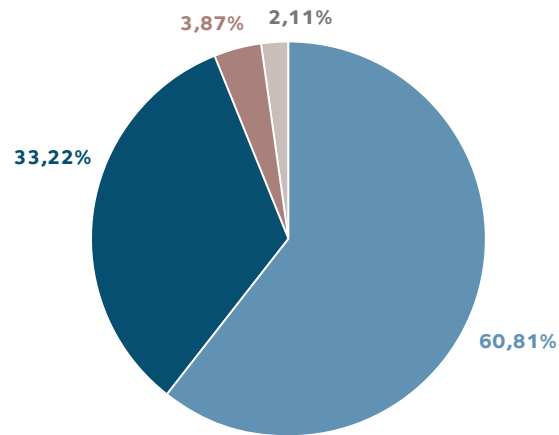
VISO og Handicap-kontoret i Social- og Boligstyrelsen gennemførte i 2023 i samarbejde med VIVE en videnskortlægning af virksomme indsatser til børn og unge med autismespektrumsforstyrrelser, ADHD eller en kombination af disse. På baggrund af videnskortlægningen har Social- og Boligstyrelsen udarbejdet syv konkrete anbefalinger til fagprofessionelle, der arbejder med børn og unge i målgruppen.

Anbefalingerne blev præsenteret på VISO-konferencen 2023.

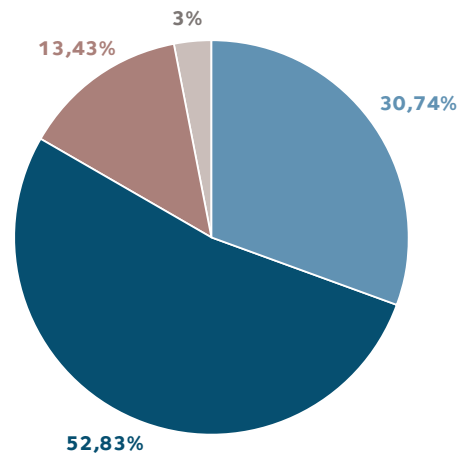
TILFREDSHED MED VISO

For at kvalitetssikre VISOs rådgivning udsender VISO spørgeskemaer til modtagerne af gennemførte rådgivningsforløb leveret af VISOs leverandører.

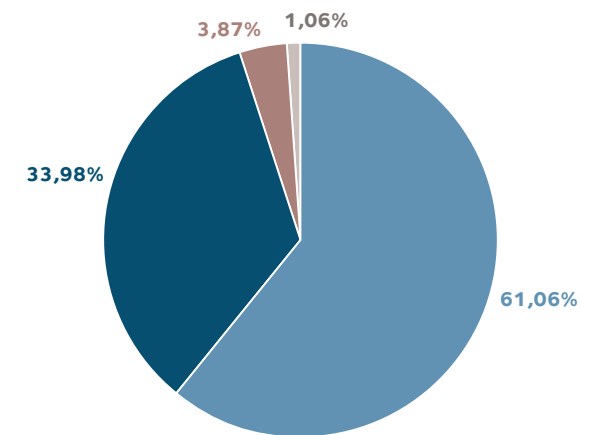
HVOR TILFREDS ER DU SAMLET SET
MED VISO-FORLØBET?

I HVILKEN GRAD VURDERER DU, AT
RÅDGIVNINGEN VIL BIDRAGE TIL POSITIV
FORANDRING I JERES PRAKSIS?

I HVILKEN GRAD OPLEVER DU, AT VISO RÅD-
GAV MED FORSTÅELSE FOR DEN KONTEKST,
DU OG DINE KOLLEGAER ARBEJDER I?

I meget høj grad I høj grad I lav grad I meget lav grad

Social- og Boligstyrelsen

Edisonsvej 1

5000 Odense C

Tlf.: 72 42 37 00

www.sbst.dk

April 2024